

Styre: Fakultet for kunst, musikk og design

Styresak: 56/25 b)

Møtedato: 23.10.2025

Dato: 13.10.2025

Arkivsaksnr:

KMD Veikart for forskningsinfrastruktur 2025

Før sommeren mottok fakultetet en henvendelse fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) ved UiB om å oppdatere og sende inn sine veikart for forskningsinfrastruktur med frist 01. oktober. De oppdaterte veikartene danner grunnlag for UiBs overordnede veikart, som blant annet løfter frem strategisk viktige satsinger og søknader innen forskningsinfrastruktur. Siden fristen for å sende inn oppdatert veikart var før det nye UFF-utvalgets første møte, har fakultetets infrastrukturgruppe (Jostein Gundersen, Ørjan Djønne, Øivind Skaar, Heine Bringe og Thomas De Ridder) revidert KMDs veikart fra 2023, som dekanatet deretter har godkjent før innsending til FIA.

KMDs oppdaterte veikart for forskningsinfrastruktur 2025 gir en samlet oversikt over fakultetets fysiske og digitale infrastruktur, strategiske prioriteringer, økonomiske rammer og fremtidige behov. Veikartet bygger på UiBs anbefalinger, dekker perioden 2026–2033, og fungerer som et styringsverktøy for investeringer, drift og utvikling, samt som støtte i søknader til Forskningsrådet og andre finansieringskilder.

Som i veikartet fra 2023, tar vårt oppdaterte veikart utgangspunkt i forskningsinfrastruktur som er avgjørende for forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, med en samlet kostnad ved innkjøp eller etablering på minimum 500 000 kr. Dette omfatter vitenskapelig utstyr, samlinger, digitale ressurser og nettverk. Driftskostnader inkluderer bl.a. spesialisert teknisk-administrativt personell, programvare, lisenser og vedlikeholdskostnader. Nye forskningsinfrastrukturer er lagt til i oversiktstabellen, inkludert Øvre Hall Møllendal og lydteknikkinfrastruktur fordelt på fire ulike steder ved Griegakademiet og i Møllendal.

Veikartet skal være et levende dokument. Ettersom KMD i løpet av 2026 vil etablere samtlige verksteder som leiesteder samt utvide den digitale forskningsinfrastrukturen, vil det være behov for en ny revisjon om 6-12 måneder. Et revidert veikart vil da utarbeides og legges frem på nytt for fakultetsstyret til orientering.

Åsil Bøthun
Dekan

Thomas De Ridder
Saksbehandler

KMD – Veikart for forskningsinfrastruktur

FAKULTET FOR KUNST, MUSIKK OG DESIGN

Oppdatert september 2025

UNIVERSITETET I BERGEN

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
UiBs veikart og anbefalinger	4
Strategisk forankring.....	4
Nytt bygg for Griegakademiet og samlokalisering av KMD	5
Digital infrastruktur: NorARTnet	5
Relevans av forskningsinfrastruktur for utdanning, kvalitetsutvikling og internasjonalisering	6
Økonomiske rammer og utsikter	6
Oversikt KMDs forskningsinfrastrukturer	7

Innledning

For å kunne drive kunstnerisk og vitenskapelig forskning samt forskningsbasert undervisning på et høyt internasjonalt nivå, er Fakultet for kunst, musikk og design (KMD) avhengig av moderne og oppdatert fysisk og digital forskningsinfrastruktur. Anskaffelse, drift, vedlikehold og reinvestering i slik infrastruktur er kostnadskreven og innebærer forpliktelser over tid, noe som krever langsiktig planlegging, prioriteringer og god ressursdisponering. Dette reviderte veikartet bygger på forrige utgave fra 2023 og er fakultetets verktøy i slike prosesser for perioden 2026–2033.

For å avgrense veikartet til de infrastrukturene som krever langsiktige, strategiske disponeringer, anvender KMD definisjonen av forskningsinfrastruktur fremsatt i en rapport fra UiBs sentrale arbeidsgruppe for infrastruktur.*^A

For KMD er det hensiktsmessig å ta utgangspunkt i fakultetets 16 verksteder med tilhørende utstyrspark og spesialisert teknisk-administrativt personell. Det betyr at enkeltgjenstander med innkjøps- eller etableringskostnad under terskelverdien på 500.000, likevel kommer i betraktning dersom de inngår i et helhetlig verksted med samlet kostnad over terskelverdien. I tillegg til verkstedene, omtaler veikartet digital infrastruktur tilpasset kunstnerisk utviklingsarbeid og folkemusikkarkivet Arne Bjørndals samling. KMD besitter også enkelte instrumenter og verktøy som ikke inngår i et verksted, men faller innenfor definisjonen gitt ovenfor.

Infrastrukturene ved KMD er anskaffet for bruk i både kunstnerisk utviklingsarbeid, vitenskapelig forskning og undervisning. Det lar seg ikke gjøre å skille verksteder som utelukkende benyttes til det ene formålet fremfor det andre. Deler av utstyrsparken anvendes kun av faglig ansatte, fordi den er for komplisert og/eller kostbar til å håndteres av studenter på BA eller MA. I noen tilfeller kreves det fagbrev for bruk av maskiner eller utstyr. Faglig ansatte anvender likevel slikt utstyr i undervisningssammenheng i tillegg til forskning, for eksempel ved å demonstrere fremgangsmåter, bearbeide studentarbeider eller forberede eksempler eller materialer til undervisning. Dette veikartet gir derfor føringer for anskaffelse, vedlikehold, drift, og reinvesteringer i infrastruktur for kunstnerisk og vitenskapelig forskning og forskningsbasert undervisning.

*^A Definisjon: forskningsinfrastruktur

«Forskningsinfrastruktur betyr enheter med tilhørende tjenester som er avgjørende for å drive forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, normalt til en samlet kostnad ved innkjøp eller etablering på minimum NOK 500.000. Dette inkluderer:

- Vitenskapelig utstyr og instrumenter
- Kunnskapsbaserte ressurser som vitenskapelige samlinger, arkiver og strukturert vitenskapelig informasjon
- Teknologibaserte infrastrukturer som nett, databehandling, programvare og kommunikasjon
- Spesialisert teknisk-administrativt personell som er viktig for å gi infrastrukturen Verdi

Forskningsinfrastrukturen skal ha en levetid på tre år eller mer, og fortrinnsvis være tilgjengelig for mer enn én forsker/forskningsgruppe.»

Kilde: Rapport fra arbeidsgruppen for forskningsinfrastruktur 2022-23. UiB 2023, s. 8

UiBs veikart og anbefalinger

KMDs arbeidsgruppe har basert sitt arbeid på seks anbefalinger fra UiBs arbeidsgruppe for infrastruktur.¹ Utarbeidelsen av dette veikartet er et direkte svar på én av disse anbefalingene. UiBs arbeidsgruppe anbefaler også at det etableres leiesteder for infrastrukturene, samt at det utvikles modeller for brukerbetaling ved hvert enkelt leiested. Formålet er ikke primært utleie og inntjening, men å kunne beregne kostnader knyttet til investering, drift og reinvestering.

Per 2025 har KMD ennå ikke ferdigstilt leiestedsmodeller som kan benyttes til kostnadsberegninger, men det er igangsatt pilotprosjekter for tekstilverkstedet og verkstedene for lydteknikk. Det arbeides nå med å utvikle leiestedsmodeller og beregningsgrunnlag for brukerbetaling ved alle verksteder. Dette vil gi bedre oversikt over både kostnader og investeringsbehov på sikt. Målet er at alle relevante verksteder skal ha slike modeller på plass innen sommeren 2026.

UiBs arbeidsgruppe anbefaler at UiB setter av midler til strategisk prioriterte infrastrukturer på alle organisasjonsnivåer, men forutsetter at grunnbevilgningen og midler fordelt til fakultetene gjennom UiBs budsjettmodell er den viktigste finansieringskilde for infrastruktur, og at fakultet og institutt har hovedansvaret for å investere, drifte og oppgradere infrastruktur.

I tråd med den sentrale arbeidsgruppens anbefalinger, mener KMDs arbeidsgruppe at kostnadene knyttet til forskningsinfrastruktur må vurderes i lys av deres bidrag til KMDs og UiBs faglige virksomhet. Kunnskap om infrastrukturenes bidrag til forskning, innovasjon og utdanning må vektlegges når infrastrukturer skal etableres eller utfases.

Strategisk forankring

Forskningsinfrastruktur er en viktig premiss-leverandør for godt faglig samarbeid på tvers av fagområder og som prioritert satsing i fakultetets strategi.*^B

Ved KMD utgjør kunstnerisk utviklingsarbeid en vesentlig del av forskningsaktiviteten, og dette arbeidet springer ut fra praktisk virksomhet i verksteder og studioer. For å legge til rette for denne typen forskning, kreves en spesialisert infrastruktur – som atelierer, akustisk tilpassede studioer, øvingsrom og verksteder. I tillegg er det behov for formidlingsarenaer, som utstillingsrom og konsertscener, hvor forskningsresultater kan presenteres og deles med andre fagmiljøer, det lokale kulturlivet og det kunstneriske fagfeltet i bred forstand.

Vi er svært positive til at NFR tydelig inkluderer kunstnerisk utviklingsarbeid i [Norsk veikart for forskningsinfrastruktur 2025](#). Dette er nytt fra i år, og det er gledelig å se at infrastrukturbehov knyttet til kunstnerisk praksis nå omtales eksplisitt under «Infrastrukturlandskapet fremover» i kapittelet om Humaniora og samfunnsvitenskap (s. 40). I tillegg til at veikartet fremhever kunstnerisk utviklingsarbeid som et område som bør styrkes, anerkjennes også omfanget av ulike typer

*B «KMD skaper møteplasser der ny kunnskap og erfaring utvikles på tvers av fagområder og forskningstradisjoner»

«Vi skal videreutvikle fremtidsrettet og innovativ infrastruktur for studenter og ansatte»

Kilde: KMD Beveger 2023-27

¹ Forskningsinfrastruktur ved UiB. Rapport fra arbeidsgruppen for forskningsinfrastruktur 2022-23. UiB 2023. S. 7

multimediale kunstneriske resultater og behovet for arkivering, tilgjengeliggjøring og deling (s. 41). Dette er en viktig synliggjøring og prioritering som legger bedre til rette for fremtidige satsinger på forskningsinfrastruktur innen våre fagområder.

Nytt bygg for Griegakademiet og samlokalisering av KMD

Planleggingen av nytt bygg for Griegakademiet (GA) er nå i gang, med forventet byggestart våren 2026. Bygget skal etableres på nabotomten til KMDs lokaler i Møllendalsveien 61, og har høyeste prioritet for fakultetet. Samlokaliseringen vil legge til rette for effektiv sambruk av ressurser og fasiliteter, og styrke det faglige og praktiske samarbeidet mellom miljøene. Det nye bygget skal programmeres med tanke på å dekke behov som ikke ble ivaretatt i dagens KMD-bygg, og vil inkludere spesialisert infrastruktur tilpasset kunstnerisk utviklingsarbeid og musikkutøvelse. I tillegg er det forventet en betydelig brukerutstyrsramme, som vil bidra til å løfte kvaliteten i både undervisning og forskning.

Etableringen av fakultetet som UiBs syvende fakultet i 2017 har bidratt til at forskningsinfrastrukturen ved KMD er moderne og av høy kvalitet. Flere av verkstedene i Møllendalsveien 61 regnes som *state-of-the-art* og gjør oss til attraktive samarbeidspartnere i en internasjonal kontekst. Et nytt bygg for Griegakademiet vil styrke KMDs musikkinfrastruktur og gi klare konkurransefortrinn nasjonalt og internasjonalt. Med moderne fasiliteter tilpasset fremtidens musikkutdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid, vil nybygget bidra til å rekruttere fremragende studenter, ansatte og nye samarbeidspartnere.

En samlokalisering av KMD i Møllendal vil også forsterke KMD sin rolle som kunnskaps- og kulturarena for byen.*^C En oppdatert infrastruktur for kunstnerisk utviklingsarbeid vil gjøre oss til en attraktiv samarbeidspartner og kulturaktør som vil kunne tilby og legge til rette for konserter, utstillinger og andre kulturaktiviteter. KMD vil gjennom sine utadrettede aktiviteter i byggene være en nasjonal bidragsyter i kulturformidling på høyeste nivå.

*^C «Vi skal være en aktiv og attraktiv samarbeidspartner i kultur- og kunnskapsbyen Bergen»

Kilde: KMD Beveger 2023-27

Digital infrastruktur: NorARTnet

KMD samarbeider med internasjonale institusjoner, blant annet gjennom nettverk som [ELIA](#), Society for Artistic Research ([SAR](#)) og European Music Council ([EMC](#)). For å kunne styrke vår posisjon og våre bidrag til disse nettverkene, er det essensielt at vi etablerer en moderne digital infrastruktur som muliggjør digitale kunstneriske samarbeid med partnerinstitusjoner i Norge og internasjonalt.

KMD har tatt initiativ til å etablere en nasjonal digital forskningsinfrastruktur for kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge. Infrastrukturprosjektet **NorARTnet** (Norwegian Artistic Real-Time Network) har som mål å etablere en banebrytende nasjonal infrastruktur for digitalt lavlatensnettverk, tilrettelagt for telematisk forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Gjennom spesialisert bruk av Uninett vil prosjektet muliggjøre overføring av tidssensitive data mellom norske utdanningsinstitusjoner, i samarbeid med kreativ næring og kulturliv. KMD ved UiB leder prosjektet og har en sentral rolle i utviklingen av infrastrukturen, som vil ha stor betydning både nasjonalt og

internasjonalt. NorARTnet vil også gi bedre teknologiske betingelser for arbeid med kunstig intelligens i kunstnerisk utviklingsarbeid, særlig i lys av tildelingen av KI-senteret MishMash – Senter for KI og Kreativitet, som har oppstart i desember 2025 og der KMD er en sentral partner. Senteret vil bidra til å styrke samarbeidet mellom norske institusjoner og aktører fra det brede kulturfeltet, samt internasjonale forskningsmiljøer.

For etablering av forskningsinfrastrukturer ved KMD har NorARTnet førsteprioritering. (prioritet A)

Relevans av forskningsinfrastruktur for utdanning, kvalitetsutvikling og internasjonalisering

KMDs forskningsinfrastruktur brukes i eksternfinansierte prosjekter innen utdannings-, internasjonaliserings- og kvalitetsprogram finansiert gjennom nasjonale ordninger fra KD, UD eller europeiske rammeprogram som Erasmus+ og Kreativt Europa. Vår forskningsinfrastruktur skal kunne brukes i prosjekt som har tydelig fokus på forskningsbasert utdanning i internasjonale mobilitets- og kvalitetsprogram innen bl.a. studentaktiv læring, økt arbeidslivskobling og digitalisering. Slike program er av stor viktighet for at KMD skal kunne inkludere utdanningssamarbeid med land utenfor EØS.

Økonomiske rammer og utsikter

De utøvende og skapende fagene samt musikkterapi ved KMD har store infrastrukturbehov både ift. areal, bygningsmessige tilpasninger og utstyr generelt. KMD har ved tidligere budsjettforslag anslått et samlet årlig investeringsbehov på min. 6 mill. kroner, basert på et årlig utstyrsbehov ved Griegakademiet (2,5 mill. kroner), Kunst og design (2,5 - 3,0 mill. kroner) og fakultetsnivået (1,0 - 1,5 mill. kroner). Det er vanskelig å anslå hvor stor del av dette som er forskningsrelatert.

KMD har i økende grad utfordringer med å avsette tilstrekkelige rammer til investeringsformål. fakultetet setter av en årlig ramme til investeringsformål av **grunnbevilgning annuum**, men grunnet strammere økonomi er denne redusert (fra 3,2 til 2,0 mill. kroner siden 2020). Dette dekker ikke det årlige investeringsbehovet, men det er vanskelig å prioritere en større andel over GB annuum. Derfor er KMD avhengig av andre midler til investeringsformål.

KMD disponerer **brukerutstyrsmidler** til Møllendalsveien 61 som gjør at verken Institutt for samtidskunst eller Institutt for design så langt har belastet KMDs rammebevilgning i særlig grad, men når disse tar slutt må behovet dekkes av fakultetets grunnbevilgning. Maskiner og utstyr som alle var nye ifm. innflytting i nytt bygg 2017, risikerer også å være utrangert omtrent samtidig etter 5-10 år. KMDs investeringsbehov øker dermed parallelt med reduksjoner i rammebevilgning, slutt på brukerutstyrsrammen, lavere overføringer og høyere kostnader. KMD vil trenge **øremerkede midler** fra UiB til særlig kostbare investeringer, og sikre finansiering av utstyrs-/infrastrukturbehov ved eksternfinansierte prosjekter (**BOA**). Hvis ikke må KMD bruke en større del av et allerede presset GB annuum til investeringsformål.

KMD har i siste års budsjettforslag foreslått en gradvis budsjettstyrking til investeringsformål. I fakultetets budsjettforslag 2026 / langtidsbudsjett 2027-2030 er det foreslått 1 mill. kr i 2026 og ytterligere 1 mill. kr i 2028. slik:

INVESTERINGSMIDLER	2025 (i dag)	2026	2027	2028	2029 - 2030
Grunnbevilgning annuum	2 mnok	2 mnok	2 mnok	2 mnok	2 mnok
Grunnbevilgning øremerket ²	0 mnok	1 (+1) mnok	1 mnok	2 (+1) mnok	2 mnok
Sum forslag investeringsmidler	2 mnok	3 mnok	3 mnok	4 mnok	4 mnok

Oversikt KMDs forskningsinfrastrukturer

Store deler av KMDs forskningsinfrastruktur er samlet i 16 verksteder, som kan defineres som leiesteder. Alle verkstedene har en levetid på tre år eller mer og er tilgjengelig for mer enn en forsker/forskningsgruppe. Summen av verdi på maskiner og utstyr i hvert verksted utgjør mer enn 500.000 kr. I tillegg har fakultetet enkelte instrumenter og verktøy som ikke er tilknyttet verksteder, men som med sin anskaffelsesverdi faller innenfor definisjonen. De fleste verkstedene har tilknyttet spesialisert teknisk-administrativt personell. I følgende tabell oppgis navn på verksted/infrastruktur, tilknyttet stillingsprosent personell, årsbudsjett for vedlikehold, etableringsverdi, estimert levetid og årlige investeringsbehov for reetablering. KMDs forskningsinfrastruktur danner også grunnlag for etablering og prising av leiesteder, der kostnad for leiestedet betales i henhold til bruk av infrastruktur i eksternfinansierte prosjekter. KMD arbeider p.t. med å etablere leiesteder for forskningsinfrastruktur i tabellen.

Nye verksteder som er lagt til i tabellen under, og som ikke var med i veikartet fra 2023, er markert med lyseblå farge. Tallene for forskningsinfrastruktur i tabellen er oppdatert per september 2025:

Forskningsinfrastruktur	Stillingsprosent	Årsbudsjett drift	Ansk. verdi	Levetid (anslag, gj.snitt)	Årlig inv. behov (gj.snitt)
Øvre hall Møllendal – visningssted	20%	10.000 kr	1,6 mill.	10 år	0
Tre og metallverksteder	200%	180.000 kr	9,3 mill.	10 år	1,0 mill.
Fotografiverksted	100%	120.000 kr	8 mill.	8 år	1,0 mill.
Tekstilverksted	70%	110.000 kr	2 mill.	10 år	0,2 mill.
Grafikkverksted	100%	120.000 kr	1,9 mill.	10 år	0,2 mill.
Digitale og elektroniske medier	100%	70.000 kr	2,5 mill.	8 år	0,4 mill.
Keramikkverksted	100%	180.000 kr	3,2 mill.	16 år	0,2 mill.
Modellverksted	100%	160.000 kr	2, 9 mill.	7 år	0,4 mill.

² Midler til NorARTnet (tidligere ARIIS) er ikke tatt med i oppstillingen, da dette er et ekstraordinært.

Risograf	20%	120.000 kr	1,25 mill.	10 år	0,12 mill.
Lydteknikk 1 GA: Studio A (Studio med infrastruktur for lavlatenssamarbeid)	30%	130.000 kr	1 mill.	5 år	0,3 mill.
Lydteknikk 2 GA: Studio B, inkludert GSS	30%		0,6 mill.	8 år	0,3 mill.
Lydteknikk 3 GA: Redigering/ lydstudio	30%		1.0 mill.	8 år	0,3 mill.
Lydteknikk 4 Møllendal: Knut Knaus (Auditorium med infrastruktur for lavlatens-samarbeid) + Lydstudio	50%	20.000 kr	1.2 mill.	5 år	0,3 mill.
Piano/flygelteknikk (4 flygler i fellesarealer)	50%	40.000 kr	5,0 mill.	12 år	0,4 mill.
Mac – lab	20%	70.000 kr	0,7 mill.	5 år	0,15 mill.
CNC fres	20%	50.000 kr	0,75 mill.	10 år	0,07 mill.
Sum		1,38 mill.	42,9 mill.		5,34 mill.

Kommentar til tabell: Tallene i tabellen ovenfor er estimater per september 2025. Ved etablering av infrastruktur som leiested ved KMD vil tallene måtte justeres.

Videre forvalter KMD følgende kunnskapsbaserte arkiver:

Forskningsinfrastruktur: Samlinger	Stillings- prosent	Årsbudsjett drift	Ansk. verdi	Levetid (gj.snitt)	Årlig inv. behov (gj.snitt)
Arne Bjørndals samling	50%	/	Gave til UiB (1950)	/	0,7 mill.

Fremtidige infrastrukturbehov:

Forskningsinfrastruktur under etablering	Stillings- prosent	Årsbudsjett drift	Ansk. verdi	Levetid (gj.snitt)	Årlig inv. behov (gj.snitt)
NorARTnet	Omsøkes gjennom Forskningsrådets utlysning for forskningsinfrastruktur (INFRASTRUKTUR 2025)				

